

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 12/IX/2005
K(2005) 3395 slutlig

KOMMISSIONENS YTTRANDE

av den 12/IX/2005

**med tillämpning av artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/37/EG
angående de tyska myndigheternas förbud mot gödseltankvagnar av märket JOSKIN**

KOMMISSIONENS YTTRANDE

av den 12/IX/2005

**med tillämpning av artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/37/EG
angående de tyska myndigheternas förbud mot gödseltankvagnar av märket JOSKIN**

**MD-2004-92
(Text av betydelse för EES)**

1. DE TYSKA MYNDIGHETERNAS ANMÄLAN

Enligt artikel 2.1 i direktiv 98/37/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om maskiner skall medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att se till att maskiner som omfattas av direktivet får släppas ut på marknaden eller tas i bruk endast om detta inte medför risk för personers hälsa och säkerhet, samt, i förekommande fall, för husdjur och egendom, under förutsättning att maskinerna installeras och underhålls på riktigt sätt samt används för avsett ändamål.

I artikel 7.1 i direktivet fastställs att när en medlemsstat konstaterar att en maskin med CE-märkning som används på avsett sätt kan äventyra människors och eventuellt husdjurs och egendoms säkerhet, skall den vidta alla lämpliga åtgärder för att avlägsna maskinen från marknaden och förbjuda att den släpps ut på marknaden och tas i bruk eller begränsa dess fria rörlighet. Medlemsstaten skall omedelbart underrätta kommissionen om denna åtgärd och om skälen för beslutet.

Den 23 november 2004 anmälde de tyska myndigheterna till Europeiska kommissionen ett förbud mot utsläppande på marknaden av en gödseltankvagn av märket JOSKIN, typ MODULO 2 - 11000 ME, tillverkad av JOSKIN S.A., Rue de Wergifosse 39, BE-4630 Soumagne, Belgien.

Enligt artikel 7.2 i direktivet skall kommissionen, efter samråd med de berörda parterna, ange om den anser att åtgärden var befogad. Om kommissionen konstaterar att åtgärden var befogad skall den underrätta medlemsstaterna om detta, så att de kan vidta lämpliga åtgärder beträffande den aktuella maskinen i enlighet med skyldigheterna i artikel 2.1.

2. DE TYSKA MYNDIGHETERNAS SKÄL

De tyska myndigheternas förbud följde på en granskning av omständigheterna kring en dödsolycka som inträffade den 20 oktober 2003, där en gödseltankvagn av typen MODULO 2 - 11000 ME välte tillsammans med den traktor som drog den.

Förbudet grundar sig på att maskinen inte uppfyllde följande grundläggande hälso- och säkerhetskrav i bilaga I till direktiv 98/37/EG (med beaktande av specifikationerna i den harmoniserade europeiska standarden EN 707:1999 – *Lantbruksmaskiner – Gödseltankvagnar – Maskinsäkerhet*):

- (a) 1.2.2 (fjärde strecksatsen) – Manöverdon: Pumpens manöverdon är placerat i ett riskområde vid drivaxeln, vilket medför en skaderisk på grund av kontakten mellan användaren och drivaxeln.
- (b) 1.3.1 och 3.4.1 (andra stycket) – Stabilitet: Tanken är inte försedd med lämpligt antal skvalpskott och dessa är inte tillräckligt stora till ytan vilket medför en risk för förlorad stabilitet under färd.
- (c) 3.3.3 – Förflyttningsfunktion: Maskinens bromskraft anpassas till lasten med hjälp av en nivåmätare av flottörtyp som sitter inuti tankvagnen. När tankvagnen förflyttas ner för en sluttning med delvis fylld tank registrerar nivåmätaren en last som är större än den verkliga lasten. Detta kan leda till att en större bromskraft används vilket innebär en risk för förlorad stabilitet.
- (d) 3.4.1 (första stycket) – Oavsiktliga rörelser: Släpslangsramperna kan röra sig efter en längre period ur drift, utan att man använt manöverdonet.

De tyska myndigheterna påpekar också att lastens massa motsvarande tankens kapacitet plus massan av den olastade maskinen ger en total massa som är högre än den tillåtna totalmassa som anges på maskinen.

3. TILLVERKARENS KOMMENTARER

I en skrivelse av den 15 december 2004 bad kommissionen tillverkaren inkomma med sina synpunkter på de tyska myndigheternas förbud. Tillverkaren framförde sina synpunkter i en skrivelse av den 3 januari 2005. Den 14 januari 2005 hölls ett möte med kommissionen och representanter från JOSKIN S.A. där dessa synpunkter lades fram. Den 25 januari och den 15 mars 2005 inkom tillverkaren med ytterligare upplysningar. Med hänvisning till de skäl som angetts av de tyska myndigheterna lade tillverkaren fram följande argument:

- (a) Placering av pumpens manöverdon: Tillverkaren påpekade att reglaget på gödseltankvagnen utformats så att användaren hålls på avstånd från området kring drivaxeln. Han ansåg att de avstånd som anges i standarden EN 707:1999 inte var realistiska. Han sade emellertid att han frågat efter andra typer av manöverdon hos sina pumpleverantörer.
- (b) Gödseltankvagnens stabilitet och utformandet av skvalpskotten. Tillverkaren förklarade att tankvagnens skvalpskott utformats i enlighet med utkastet till standard prEN 707 från 1992. Han angav att för denna typ av gödseltankvagn måste operatören regelbundet gå in i tanken för att rensa bort fasta partiklar som ansamlats. Med tanke på att det kan finnas giftiga gaser var det nödvändigt att underlätta för personen att röra sig inne i tanken. Tillverkaren uppgav dock att han hade ändrat skvalpskotten så att dessa uppfyller specifikationerna i standard EN 707:1999.
- (c) System för anpassning av bromskraften. Tillverkaren uppgav att det i Tyskland krävs ett system för automatisk anpassning av bromskraften till lasten för att gödseltankvagnar ska få färdas i 40 km/h på vägarna. Systemet som installerades på modellen MODULO 2-11000 ME har en nivåmätare av flottörtyp inuti tanken. Även om detta system tenderade att beräkna lasten för högt när vagnen färdades nerför en backe med delvis fylld tank, ansåg

tillverkaren att detta inte skulle medföra en risk under normala användningsförhållanden. Dessutom kan det inte ha bidragit till olyckan i Tyskland, eftersom gödseltankvagnen i fråga var fullastad.

- (d) Släpplangsrampens rörelse. Tillverkaren påpekade att gödseltankvagnen i Tysklandsolyckan inte hade någon släpplangsramp. På en annan maskin med släpplangsramp av typen Penditwist hade användaren lagt märke till att de hydrauliska cylindrar som gör att rampen viks vertikalt hade rört sig något efter en längre tid ur bruk. Detta skulle kunna förklaras av successiva förändringar i den omgivande lufttemperaturen och medförde inte någon risk. Å andra sidan var de hydrauliska cylindrar som gör att armarna på spridarrampen viks horisontellt till transportläge var utrustade med säkerhetsventiler och en mekanisk låsanordning för att förhindra eventuella oönskade rörelser.

När det gäller skillnaden mellan tillåten totalmassa och tankvagnens kapacitet angav tillverkaren att maskinen var utformad och konstruerad för att användas säkert i terräng med en last på ungefär 11 000 liter gödsel. En last av den storleken kan därför inte anses vara överlast. Den tillåtna totalmassan på 12 000 kg som finns angiven på maskinen kommer från tyska vägtransportbestämmelser. Tillverkaren påpekade också att handelsdokumentationen och bruksanvisningen gjorde användaren uppmärksam på att det är nödvändigt att följa tillämpliga trafikregler.

4. KOMMISSIONENS YTTRANDE

Med hänvisning till de skäl de tyska myndigheterna uppgett och tillverkarens svar och kommentarer framför kommissionen följande synpunkter:

- (a) Placering av pumpens manöverdon: I avsnitt 1.2.2 i bilaga I till direktiv 98/37/EG anges att manöverdonen måste vara placerade utanför riskområdena. För att uppfylla detta krav specificeras det i punkt 4.2.1.2 i den harmoniserade standarden EN 707:1999 att det helst skall vara möjligt att manövrera pumpen manuellt från traktorns förarhytt, annars skall ett manuellt reglage som kan nås från marken placeras på var sida om tanken på ett avstånd på minst 550 mm från drivaxelns mittpunkt. Denna specifikation syftar till att förhindra olycksrisken pga. kontakt mellan operatören och drivaxeln.

Kommissionen konstaterar att pumpens manöverdon på gödseltankvagnen av typen MODULO 2 - 11000 ME är placerad ovanför drivaxeln och därför inte uppfyller någon av de lösningar som anges i den harmoniserade standarden. Kommissionen anser att även om sådana specifikationer är frivilliga bör alternativa lösningar ge minst en jämförbar säkerhetsnivå, vilket inte är fallet med manöverdonen i fråga.

- (b) Gödseltankvagnens stabilitet och konstruktionen av skvalpskott. Enligt kraven i avsnitt 3.4.1 andra stycket i bilaga 1 till direktiv 98/37/EG skall en maskin vara konstruerad, tillverkad och i förekommande fall placerad på sitt mobila underrede på så sätt att det säkerställs att oavsiktliga svängningar av dess tyngdpunkt under förflyttning inte påverkar dess stabilitet eller utsätter dess bärande delar för alltför stora påkänningar. För att uppfylla detta krav placeras skiljeväggar i tanken för att begränsa vätskans vågrörelser under färd.

Kommissionen noterar att de specifikationer i utkastet till standarden från 1992 som tillverkaren tillämpat inte leder till förmodan om överensstämmelse med detta krav. Punkt 4.2.2.3 i den harmoniserade standarden EN 707 som antogs 1999 innehåller exakta angivelser om antal och yta på de nödvändiga skiljeväggarna. Kommissionen noterar att tillverkaren av gödseltankvagnen av typen MODULO 2 - 11000 ME varken tillämpat dessa specifikationer eller vidtagit åtgärder som ger en likvärdig säkerhetsnivå.

När det gäller behovet att underlätta för personer att röra sig inne i tanken påpekar kommissionen att det i avsnitt 1.6.5 i bilaga I till direktiv 98/37/EG anges att maskiner skall vara konstruerade och tillverkade på sådant sätt, att det är möjligt att rengöra inre delar som har innehållit farliga ämnen eller preparat utan att behöva gå in i dem. I detta hänseende anges i punkt 4.2.2.1 i standard EN 707:1999 att tanken skall ha tillräckligt stora öppningar som är placerade så att de möjliggör effektiv rengöring av hela insidan på tanken eller avlägsnande av igensättningar utan att personalen behöver gå in i tanken.

- (c) System för anpassning av bromskraften. Enligt kraven i 3.3.3 i bilaga I till direktiv 98/37/EG som rör förflyttningsfunktionen skall, utan att det hindrar tillämpningen av gällande vägtrafikregler, självgående maskiner och därtill hörande släp uppfylla kraven beträffande fartminskning, stopp, bromsning och uppställning för att säkerställa säkerheten under alla arbets-, lastnings-, hastighets-, mark- och lutningsförhållanden som tillverkaren anger och som motsvarar förhållandena vid normal användning. Kommissionen noterar att systemet för automatisk anpassning av bromskraften som finns på gödseltankvagnar av typen MODULO 2 - 11000 ME, utsläppta på den tyska marknaden, syftar till att uppfylla kraven i de nationella vägbestämmelserna. Även om detta system inte anpassar bromskraften i strikt proportion till lasten anser kommissionen att de tyska myndigheterna inte bevisat att detta medför en risk under normala användningsförhållanden, med hänsyn till kraven i maskindirektivet.
- (d) Släpslangsrampens rörelse. I första stycket i punkt 3.4.1 i bilaga I till direktiv 98/37/EG om oavsiktliga rörelser anges att när en del av en maskin har stoppats, skall varje förändring från stoppläget av något annat skäl än påverkan på reglagen vara av sådant slag att det inte medför risk för utsatta personer. Kommissionen anser att de tyska myndigheterna inte har visat att den lilla rörelse av de hydrauliska cylindrarna som styr den vertikala vikningen av släpslangsrampen Penditwist, som iakttagits efter en längre period ur bruk, medför en sådan risk. Dessutom är de gödseltankvagnar av typen MODULO 2 som har sådan ramper försedda med en anordning för att låsa rampen i transportläge i enlighet med kraven i avsnitt 3.3.2 i bilaga I till direktiv 98/37/EG och de relevanta specifikationerna i punkt 4.2.3.1 i standard EN 707:1999.

Sammanfattningsvis anser kommissionen att de tyska myndigheterna inte bevisat att bromssystemen på gödseltankvagnen MODULO 2 - 11000 ME inte uppfyller kraven i 3.3.3 i bilaga I till direktiv 98/37/EG eller att släpslangsrampen Penditwist inte uppfyller kraven i 3.4.1 första stycket i bilaga I.

Kommissionen anser också att de tyska myndigheterna inte har visat att gödseltankvagnen MODULO 2 - 11000 ME använd fullastad i terräng kan anses vara överlastad med hänsyn till kraven i direktiv 98/37/EG, även om maskinen kanske inte får framföras på vägar med en sådan last.

Å andra sidan anser kommissionen att pumpens manöverdon inte uppfyller kraven i 1.2.2 i bilaga I och att detta medför en risk för allvarlig skada för operatören på grund av kontakten med drivaxeln. Kommissionen anser att skvalpskotten inte uppfyller kraven i 3.4.1 andra stycket i bilaga I och att detta ger upphov till en risk för förlorad stabilitet under färd. Kommissionen konstaterar emellertid i detta avseende att tillverkaren ansträngt sig att anpassa skiljeväggarna så att de uppfyller specifikationerna i relevant harmoniserad standard.

Efter att ha följt det förfarande som föreskrivs finner kommissionen därför att de tyska myndigheternas förbud är befogat.

Utfärdat i Bryssel, den 12/IX/2005.

*På kommissionens vägnar
Günter VERHEUGEN
Vice ordförande i kommissionen*